

ת"ד 4311/08/16 - נביל אבו אל היג'א נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

ת"ד 4311-08-16 מדינת ישראל נ' אבו אל היג'א
תיק חיצוני: 133504/2016

בפני כבוד השופטת אסתר טפטה-גרדי
מבקש נביל אבו אל היג'א
באמצעות עו"ד גסאן חורי
נגד
משיבה מדינת ישראל

החלטה

הובאה לפני בקשה לביטול פסק דין בו נדון המבקש בהעדרו, ביום 21.12.16.

מכתב האישום שהוגש נגד המבקש עולה כי ביום 26.3.16, בשעה 7:00, נהג המבקש ברכב פרטי, מסוג "טויוטה", מ.ר. 7324259, לכיוון שעב. על פי כתב האישום, נהג המבקש ברשלנות, בכך שתוך כדי נסיעה, בהגיעו לעקומה ימינה, סטה מנתיב נסיעתו שמאלה לנתיב הנגדי, תוך חציית קו הפרדה רצוף, התנגש ברכב בכיוון הנגדי, מסוג "רנו" והרכב נזרק והתנגש במעקה הבטיחות. כתוצאה מהתאונה נפגעו 4 אנשים וכלי הרכב המעורבים ניזוקו.

למבקש יוחסו עבירות של התנהגות הגורמת נזק, סטיה מנתיב נסיעה בנסיבות מחמירות ונהיגה רשלנית.

ביום 21.12.16 הורשע המבקש בעבירות שבכתב האישום, בהעדרו, על בסיס אישור מסירה אשר חזר כ"לא נדרש". בגזר הדין הושתו על המבקש פסילה לתקופה של 3 חודשים, פסילה מותנית ל - 3 חודשים למשך שנתיים ותשלום קנס בסך 1,200 ₪.

בבקשתו, מיום 24.12.17, טוען ב"כ המבקש כי ימים ספורים טרם הגשת הבקשה, עת ביקש לחדש את רישיונו, נודע למבקש על פסק הדין. לשיטתו, המבקש לא הופיע לדיון כי לא קיבל הזמנה לדיון, מאחר ש"במגזר ובכפרים יש הרבה תקלות בדואר". בנוסף, צוין כי למבקש סיכויי הגנה טובים וכי לטענת המבקש הנהג המעורב הוא שהתרשל וגרם לתאונה.

כן צוין כי המבקש נשוי ואב לילדים קטנים ונזקק לרשיון לנהיגה לפרנסתו.

בתגובתה ביקשה המשיבה לדחות הבקשה בטענה שאישור המסירה לדיון חזר כ"לא נדרש" ויש לראות בכך הזמנה כדיון. בנוסף, המבקש לא העלה טענות הגנה המבססות כי יגרם לו עיוות דין, היה ופסק הדין לא יבוטל, וכן לא צרף תצהיר או ראיות אחרות לתמיכת טענות ההגנה שהעלה. לבסוף נטען כי העונש שהושת על המבקש מצוי במתחם הענישה הראוי.

המסגרת המשפטית

סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי מאפשר לדון אדם בהיעדר וקובע חזקה כי אם הוזמן ולא התייצב בבית המשפט יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו, וכי בית המשפט רשאי לדונו בהיעדר. ונביא בקצרה את נוסח הסעיף.

"240. (א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

.....

(א)2 נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;

(א)3 בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר.....

(ב) על פסק דין מרשיע שניתן לפי סעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 130(ח) ו-(ט).

נמצאנו למדים כי בכל מקרה שנאשם הוזמן ולא הופיע לבית המשפט, הרי ניתן לדונו בהיעדר. אולם בית משפט רשאי לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדר (את הכרעת הדין או את גזר הדין, או את שניהם).

אמות המידה המנחות את ביהמ"ש בבואו להחליט בבקשה לביטול פסק דין קבועות בס' 130(ח).

(ח) נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדין לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע.

הסעיף קובע שני טעמים המצדיקים ביטול פסק דין:

א. קיום סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של המבקש במשפטו.

ב. גרימת עיוות דין למבקש כתוצאה מאי ביטול פסק הדין.

התנאים אינם מצטברים. מכאן שאם עלול להיגרם למבקש עיוות דין עקב נעילת שערי ביהמ"ש בפניו, ביהמ"ש יעתר לבקשתו לביטול פסה"ד, גם אם אי התייצבותו נבעה מרשלנות בלבד. אולם אם אין קיים חשש כאמור נדרשת סיבה מוצדקת להיעדרות, ואם אין בידי המבקש סיבה כאמור ידחה ביהמ"ש את בקשתו.

בבואו להכריע בבקשה, על ביהמ"ש לשקול מגוון רחב של שיקולים, ביניהם, חומרת העבירה, הזמן שעבר מאז נשפט,

הבעיות הטכניות שמעורר הביטול, האינטרס הציבורי שביעילות הדין לעומת אינטרס הנאשם, ועוד.

בעניין רע"פ 9142/01 **סוראיה איטליא נ' מדינת ישראל**, ציין בית המשפט כי תכליתו של סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי היא יעול ההליך הפלילי בעבירות קלות. ניתנת במסגרתו אפשרות לנאשם, אם הוא בוחר בכך, שלא להיות נוכח בעת הדיון כך שזה יתנהל בהיעדרו. הדין קובע שבמקרה כזה יראוהו כמודה בכל העובדות אשר בכתב-האישום, משמע: **על הנאשם לדעת שאי-התייצבות כמוה כהודאה.**

ההמצאה של ההזמנה לדין

בעניינו, אישור המסירה של ההזמנה לדין חזר כ"לא נדרש", שזוהי מסירה כדין.

ב"כ המבקש טען כי המבקש לא קיבל את ההזמנה לדיון מאחר ש"במגזר ובכפרים יש הרבה תקלות בדואר".

השאלה הנשאלת היא האם די בטענה זו יש כדי לסתור את חזקת המסירה?

חזקת המסירה, הקבועה בתקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974, קובעת כלהלן:

"בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239 לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן."

עולה מהתקנה כי על המבקש לסתור את חזקת המסירה להוכיח כי לא קיבל את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן.

בתי המשפט שדנו בנסיבות דומות - בכפרים, בהם אין רחובות, בהם קיימים מספר אנשים בעלי שם זהה, לגביהם נטען כי דברי הדואר לא הגיעו למענם בשל סיבה זו - קבעו כי על המבקש לסתור את חזקת המסירה, להמציא ראיות לביסוסה.

ראה לעניין זה **עתמ (חי') 18744-12-14 מוחמד מוחסן נ' משרד התחבורה/אגף הרישוי**, שם, במקרה בו העלה העותר טענה לפיה הוא לא קיבל את הודעות לשכת ההוצל"פ מאחר שבכפר בו הוא מתגורר אין רחובות וקיימים 3 אנשים נוספים בעלי שם זהה, קבעה כב' השופטת ת' שרון-נתנאל, כי על העותר היה להוכיח כי לא קיבל את ההודעות. וכך בלשונה:

"אכן, חזקת המסירה עלולה ליצור בעייה במקרים בהם מדובר ביישובים קטנים, שאין בהם כתובות מדוייקות וראוי שהמחוקק ייתן על כך דעתו... אולם אין זו חזות הכול. עדיין יש לבחון, האם הראיות שהובאו על ידו מצביעות על אפשרות סבירה שהוא לא קיבל את ההודעות."

סבורה אני שהעותר שבפניי לא עמד בנטל זה. אמנם, הוכח בפניי שביישוב בו מתגורר העותר מתגוררים (לפחות לפי רישום הכתובת בתעודות הזהות שלהם), שלושה אנשים, הנושאים שם זהה לשמו של העותר ולא הוכח בפניי שההודעות נשלחו אל העותר, בציון שם אביו. לא הוכח בפניי, שהכתובת המדויקת הנטענת של העותר, הייתה בידי לשכת ההוצל"פ ואף לא הוכח בפניי שהכתובת שמסר ב"כ העותר בדיון (הכוללת תיבת דאר), רשומה בתעודת הזהות של העותר או במשרד הפנים."

וכן ראה רע"פ 2575/17 רון גייאר נ' מדינת ישראל (6.9.17) (להלן - עניין גייאר), שם דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהגיש העורר לאחר שבקשתו לביטול פסק דין נדחתה, מהטעם שבשום שלב בהליך הוא לא הוצגה כל ראיה שיש בה להוכיח כי הוא לא קיבל את ההזמנה לדיון מסיבות שאינן תלויות בו. וכך לדברי כב' השופט ח' מלצר:

"גם בפני המבקש שב וחזר על הטענה כי ביישוב בו הוא מתגורר, ישנן מספר משפחות נוספות העונות לאותו שם משפחה, ואף ביחס לטיעון זה לא הוצגה כל ראיה (ראו: רע"פ 3202/16 בן נחון נ' מדינת ישראל (18.05.2016))."

בענייננו, ב"כ המבקש העלה טענה כללית לפיה "במגזר ובכפרים יש הרבה תקלות בדואר". ב"כ המבקש לא הוכיח מדוע בענייננו, לשיטתו, דבר הדואר לא נמסר לשולח כדיון. לא הוכחה לי כל תקנה בגינה לא נמסר דבר הדואר למבקש. בנוסף, לא הוכח בפני כי כתובתו של המבקש הייתה רשומה בתעודת הזהות שלו או במשרד הפנים, כנדרש על פי דין.

מהאמור עולה כי המבקש לא סתר את חזקת המסירה ומשכך לא קיימת סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של המבקש לדיון.

עיוות דין

ב"כ המבקש טען כי אם הבקשה לא תתקבל, יגרם למבקש עיוות דין מאחר שלשיטתו הוא לא ביצע את העבירות המיוחסות לו וכי הנהג המעורב הוא שאחראי לקרות התאונה. גם טענה זו נטענה בעלמא, ללא שהובאה כל ראיה לביסוס סיכויי הגנתו של המבקש.

לעניין זה אפנה לדבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 1773/04 אלעזרה אסמעיל נ' מדינת ישראל (להלן - עניין אלעזרה), (מיום 23.2.04), שם נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש העורר לאחר שבקשתו לביטול פסק דין, מנימוקים של שכחת מועד הדיון ועיוות דין, נדחתה:

"לא היתה סיבה מוצדקת לאי-התייצבות המבקש (לעניין זה ראה רע"פ 5377/03 וג'די ג'מאל נ' מדינת ישראל (טרם פורסם); ר"ע 418/85 פרץ רוקינשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(3) 279). הדבר גם אינו דרוש כדי למנוע עיוות דין, כפי שביאר בית המשפט המחוזי בעצם העקיפה הודה המבקש. **העובדה שהמבקש כבר בפני השופט שרשם את הדו"ח ובפני בית המשפט אין משמעותה שיש לבטל את פסק הדין כדי למנוע עיוות דין. לשיטה זו - כל מי שכופר ולא התייצב זכאי לביטול פסק-דין, ולא היא.**" (הדגשה שלי - א.ט.ג.).

דברים דומים השמיע בית המשפט, בעניין גייאר לעיל, לעניין טענת עיוות דין, בדחתו את בקשת רשות הערעור:

"בהקשר זה בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש לא נימק מדוע יגרם לו עיוות דין אם לא יבוטל פסק הדין, זולת טענה כללית שהעלה לפיה הוא כופר במיוחד לו".

מכאן, שגם על פי החלופה השנייה, העשויה להצדיק ביטול פסק דין - חשש לעיוות דין - לא מצאתי לנכון לקבל את הבקשה.

באשר לעונש, גם כאן אין חשש לעיוות דין - המבקש הורשע בעבירות של התנהגות הגורמת נזק, סטיה מנתיב נסיעה בנסיבות מחמירות ונהיגה רשלנית. העונש שהושת עליו כולל פסילה של 3 חודשים, שהיא פסילת מינימום על פי החוק בעבירות המיוחדות למבקש, פסילה מותנית ל - 3 חודשים למשך שנתיים וקנס בסך 1,200 ₪. נוכח האמור, בנסיבות בהן הורשע המבקש, הענישה היא מידתית וסבירה.

לסיכום, בנסיבות דנן, הבקשה נדחית.

הכרעת הדין וגזר הדין יוותרו על כנם.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

זכות ערר בחוק.

ניתנה היום, י"ג שבט תשע"ח, 29 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.